

DECIZIE

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „CET-NORD” împotriva Alionei Laptev și Artur Laptev cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit ca fiind tardivă cererea de apel depusă de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac,

c o n s t a t ă:

La 31 martie 2021, SA „CET-NORD” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Alionei Laptev și Artur Laptev, solicitând încasarea datoriei în mărime de 11493, 20 de lei și a sumei de 344,80 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin încheierea din 05 aprilie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a acceptat în procedura cererilor cu valoare redusă cererea de chemare în judecată depusă de SA „CET-NORD” împotriva Alionei Laptev și Artur Laptev cu privire la încasarea datoriei.

Prin hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de SA „CET-NORD” și s-a încasat, în mod solidar, de la Aliona Laptev și Artur Laptev în beneficiul SA „CET-NORD” datoria pentru perioada 01 octombrie 2018-09 aprilie 2020 în sumă de 11493, 20 de lei; s-a încasat, în mod solidar, de la Aliona Laptev și Artur Laptev în beneficiul SA „CET-NORD” cheltuielile legate de plata taxei de stat la înaintarea acțiunii în sumă de 344, 80 de lei.

La 29 iulie 2021, Aliona Laptev, reprezentată de avocatul Stela Chiriac, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii.

La 30 iulie 2021, Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii.

Prin încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Aliona Laptev, reprezentată de avocatul Stela Chiriac, împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central și s-a comunicat apelantei Aliona Laptev, prin intermediul avocatului Stela Chiriac, despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a cererii de apel în care să fie indicată esența și temeiul apelului, argumentul ilegalității sau netemeinicii hotărâri contestate, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, în limba de stat și să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 259 de lei în original, stabilindu-i termen până la data de 17 noiembrie 2021 ora 16:00; s-a explicat apelantei că, dacă nu va lichida neajunsurile menționate și la Direcția Evidență și Documentare Procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți, până la data de 17 noiembrie 2021 ora 16:00, nu va fi prezentat și înregistrat apelul motivat în limba de stat și dovada achitării de stat în original, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a restituit ca fiind tardivă cererea de apel depusă de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

La 03 noiembrie 2021, Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că, dispozitivul hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, i-a fost remis prin poștă la data de 05 iulie 2021 și a fost primit la 07 iulie 2021, conform materialelor cauzei, aspect indicat în apelul declarat. La 30 iulie 2021 a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, iar prin încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit ca fiind tardivă cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Recurentul a considerat încheierea ilegală, deoarece în conformitate cu art.111 alin.(3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului. Astfel, data primirii dispozitivului hotărârii este 07 iulie 2021 și din această dată curge termenul de 30 zile pentru înaintarea apelului. Drept urmare, apelul a fost înregistrat în termenul stabilit de lege, fără a cere repunerea în termen, iar acțiunile sale fiind absolute legale.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului la 19 noiembrie 2021, prin scrisoare de însoțire (f.d.52) și a fost recepționată la 24 noiembrie 2021, conform avizului de recepție (f.d.54).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată în data de 27 octombrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 03 noiembrie 2021, ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge

recursul declarat de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac și va menține încheierea contestată, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de SA „CET-NORD” împotriva Alionei Laptev și Artur Laptev cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost pronunțat la 29 iunie 2021 (f.d.26).

Hotărârea din 29 iunie 2021 a Judecătoriai Bălți, sediul Central, a fost contestată cu apel de către Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, înregistrând în acest sens apelul la 30 iulie 2021 (f.d.34).

Aici urmează a fi remarcat că, examinarea cauzei civile s-a realizat în lipsa părților, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă reglementată de art. 276²-276⁴ Cod de procedură civilă.

Or, prin încheierea din 05 aprilie 2021 a Judecătoriai Bălți, sediul Central, s-a acceptat în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de SA „CET-NORD” împotriva Alionei Laptev și Artur Laptev cu privire la încasarea datoriei (f.d.18), care a fost comunicată părâtului Artur Laptev împreună cu copia acțiunii, prin scrisoare recomandată (f.d.19), însă corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.23-25).

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Corelând norma de drept procedural citată cu situația de fapt, Colegiul apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea ca fiind tardivă a cererii de apel depuse de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriai Bălți, sediul Central, din motivele ce succed.

Colegiul învederează că, art. 362 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de

împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În continuare, Colegiul iterează că, cererea de apel împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost depusă de către Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, la data de 30 iulie 2021 (f.d.34).

Prin încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, s-a restituit ca fiind tardivă cererea de apel depusă de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central (f.d.42-43).

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Cu referire la argumentul recurentului precum că a contestat hotărârea judecătorească din 29 iunie 2021 în termen de 30 zile de la data comunicării actului, având în vedere recepționarea dispozitivului hotărârii judecătorești la data de 07 iulie 2021, Colegiul menționează că, aceasta alegație nu poate fi reținută în justificarea aspectului omiterii termenului de contestare.

Or, pornind de la faptul că cererea de chemare în judecată înaintată de către SA „CET-NORD” împotriva Alionei Laptev și Artur Laptev cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost acceptată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă prin încheierea din 05 aprilie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, care a fost comunicată pârâtului Artur Laptev împreună cu copia cererii de chemare în judecată cu scrisoare recomandată, aserțiunea recurentului precum că a depus cererea de apel în termenul stabilit de lege este neîntemeiată și infirmată de materialele cauzei.

Aici urmează a fi punctat că, în temeiul art. 276³ alin.(1),(3) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art.172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă.

În continuare, Colegiul consideră necesar de a evoca conținut prevederilor art. 100 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În temeiul pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimitere nereclamată

reprezintă trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În virtutea pct. 101 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterile poștale se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterile poștale interne și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterile poștale internaționale, din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație. Scrisorile recomandate cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare” se păstrează timp de 7 zile calendaristice. Mandatele poștale se păstrează timp de 30 de zile. La cererea în scris a expeditorului sau destinatarului, termenul de păstrare a trimiterilor poștale poate fi prelungit, cu excepția scrisorilor cu mențiunile „Citație” și „Înștiințare”, pînă la 2 luni din ziua următoare zilei de sosire a acestora în oficiul poștal de destinație.

Având în vedere că pârâțul Artur Laptev nu a recepționat corespondența expediată de către prima instanță la adresa sa din mun. Bălți, bd. XXXXX , care a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.23-25), nu poate fi reținută ca fiind întemeiată alegația precum că a declarat apel în interiorul termenului de 30 de zile de la data comunicării actului, or, neridicarea de către pârâțul Artur Laptev a corespondenței cu actele comunicate de către prima instanță, îi este imputabilă pârâțului.

Subsecvent, Colegiul reiterează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, postulat inserat în art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă.

Colegiul apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că apelantul nu și-a realizat dreptul procedural de exercitare a căii de atac, apelul, în interiorul termenului legal.

Mai mult, în conformitate cu art. 276⁴ alin. (3) Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

În atare circumstanțe, Colegiul relevă că, pârâțul/recurentul Artur Laptev a avut posibilitatea contestării hotărârii primei instanțe din 29 iunie 2021 în interiorul termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești, chiar și ca urmare a recepționării dispozitivului acesteia la 07 iulie 2021 în sensul pretins de recurent.

Împrejurările reliefate *supra* confirmă ipoteza instanței de apel care justificat a reținut că apelantul a omis termenul de contestare cu apel. Or, partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) Cod de procedură civilă.

De asemenea, Colegiul iterează că, părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

În concluzie, Colegiul precizează că, alegațiile aduse de către partea recurentă nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care materialele cauzei denotă că recurentul Artur Laptev a avut posibilitatea de a ataca cu apel în interiorul termenului de 30 de zile hotărârea judecătorească din 29 iunie 2021.

Totodată, Colegiul notează că, apelantul înaintând cererea de apel la 30 iulie 2021, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, repunerea în termenul de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Alegația recurentului precum că, a recepționat copia dispozitivului hotărârii judecătorești la data de 07 iulie 2021, data din care, în opinia sa, a început a curge termenul de atac, motiv pentru care nu a solicitat repunerea în termen, nu poate fi reținută pentru a casa încheierea instanței de apel, întrucât apelantul/recurentul urma a declara apel în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești. Astfel, instanța de apel corect a punctat că apelantul nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

La caz, Colegiul reiterează că, termenul de 30 de zile de contestare cu apel se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii judecătorești și nu de la data comunicării actului de procedură în sensul pretins, aspect, în esență, corect reținut de instanța de apel.

De asemenea, Colegiul relevă că, repunerea în termenul pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul ar fi formulat o cerere sau o solicitare de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Drept urmare, instanța de apel corect a reținut că apelantul nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului în temeiul art. 116 Cod de procedură civilă.

Astfel, instanța de apel justificat a restituit în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, ca fiind ca fiind tardivă cererea de apel depusă de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac, împotriva hotărârii din 29 iunie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Colegiul accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, relevant

și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurentul și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în modul și termenul stabilit de legiuitor.

De altfel, art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă statuează expres că sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În virtutea art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Din considerentele redate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Artur Laptev, reprezentat de avocatul Stela Chiriac.

Se menține încheierea din 27 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „CET-NORD” împotriva Alionei Laptev și Artur Laptev cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat